

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

MÄÄRUSED

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2021/1399,

24. august 2021,

millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1881/2006 tungaltera sklerootsiumide ja tungalteraalkaloidide piirnormide osas teatavates toiduainetes

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 8. veebruari 1993. aasta määrust (EMÜ) nr 315/93, milles sätestatakse ühenduse menetlused toidus sisalduvate saasteainete suhtes, (¹) eriti selle artikli 2 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Komisjoni määruses (EÜ) nr 1881/2006 (²) on sätestatud teatavate saasteainete, sealhulgas tungaltera sklerootsiumide ja tungalteraalkaloidide piirnormid toiduainetes.
- (2) Tungalterad või tungaltera sklerootsiumid on perekonna *Claviceps* seeneniitide põimikud, mis arenevad viljapeades viljaterade asemel või kõrreliste heintaimede pähikutes seemnete asemel ning mis on nähtavad suurte tumedat värvi sklerootsiumidena. Need sklerootsiumid sisaldavad erinevaid alkaloidide.
- (3) 28. juunil 2012 võttis Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) vastu arvamuse tungalteraalkaloidide sisalduse kohta toidus ja söödas (³). Toiduohutusameti riskihinnang põhines peamiselt *Claviceps purpurea* tungalteraalkaloididel, nimelt ergometriinil, ergotamiinil, ergosiinil, ergokristiinil, ergokrüptiinil ja ergokorniinil ning vastavatel -iniini epimeeridel. Toiduohutusamet kehtestas rühma akuutseks standarddoosiks 1 µg kehamassi kg kohta ja rühma lubatavaks päevadoosiks 0,6 µg kehamassi kg kohta. Toiduohutusamet jõudis järeldusele, et kuigi olemasolevatest andmetest ei nähtu, et ühegi elanikkonna alarühma puhul oleks põhjust muretsemiseks, ei saa kõrvale jätta hinnangulist toidukaudset kokkupuudet piiratud arvu toidugruppidega ja muude toiduainete võimalikku tundmatut mõju.
- (4) 6. juulil 2017 avaldas toiduohutusamet teadusliku aruande inimeste ja loomade toidukaudse kokkupuute kohta tungalteraalkaloididega (⁴). Tungalteraalkaloididega kokkupuute hinnang näitab, et teatavate elanikkonnarühmade puhul on kokkupuute ligilähedane lubatavale päevadoosile. Kõige suuremate hinnanguliste kokkupuudete puhul olid peamised pideva toidukaudse kokkupuute põhjustajateks eri liiki saia-leivatooted, eelkõige need, mis sisaldavad rukist või on sellest valmistatud. Suurim hinnanguline akuutne kokkupuute näitab akuutse standarddoosi lähedast akuutset kokkupuudet.

(¹) EÜT L 37, 13.2.1993, lk 1.

(²) Komisjoni 19. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1881/2006, millega sätestatakse teatavate saasteainete piirnormid toiduainetes (ELT L 364, 20.12.2006, lk 5).

(³) Scientific Opinion on Ergot alkaloids in food and feed („Toidus ja söödas leiduvad tungalteraalkaloidide käsitlev teaduslik arvamus“). EFSA Journal 2012;10(7):2798. [158 lk] doi:10.2903/j.efsa.2012.2798.

(⁴) Arcella, D., Gomez Ruiz, J.-A., Innocenti, M.L. and Roldán, R., 2017. „Scientific report on human and animal dietary exposure to ergot alkaloids“ („Teaduslik aruanne inimeste ja loomade toidukaudse kokkupuute kohta tungalteraalkaloididega“) EFSA Journal 2017;15(7):4902, 53 lk <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2017.4902>.

- (5) Toiduohutusamet uuris ka tungaltera sklerootsiumide ja tungalteraalkaloidide esinemise vahelist seost. Suurema sisalduse puhul võib statistiliselt täheldada tugevat lineaarset seost sklerootsiumide sisalduse ja tungalteraalkaloidide sisalduse vahel. Seda seost ei olnud siiski alati võimalik täheldada väiksema sisalduse puhul, millest nähtub, et sklerootsiumide puudumine ei välista tungalteraalkaloidide esinemist. Põhjuseks on asjaolu, et teravilja töötlemine purustab sklerootsiumi, mille tulemusena tekib tungalteratolm, mis seejärel adsorbeerub viljaterade pinnale.
- (6) Seepärast on asjakohane alandada tungaltera sklerootsiumide suhtes piirnormi ja kehtestada tungalteraalkaloidide suhtes piirnormid toiduainetes, milles selliste alkaloidide sisaldus on märkimisväärne ning mis olulisel määral põhjustavad inimeste kokkupuudet nendega, ning toiduainetes, mis põhjustavad kokkupuudet haavatavate elanikkonnarühmade puhul.
- (7) Häid põllumajandustavasid ning sorteerimis- ja puhastusmeetodeid kasutades on enamiku teraviljade puhul juba praegu võimalik saavutada tungaltera sklerootsiumide väiksemat sisaldust. Seetõttu tuleks olemasolevat piirnormi teraviljade puhul vähendada. Sellega seoses on samuti asjakohane selgitada, millises etapis töötlemata teravilja puhul tungaltera sklerootsiumide suhtes piirnorme kohaldatakse, et hoida ära probleeme piirnormide kohaldamisega.
- (8) Jahvatusaaduste puhul on asjakohane kehtestada tungalteraalkaloidide suhtes erinevad piirnormid, sõltuvalt teravilja liigist. Kuna rukki puhul on tungaltera sklerootsiumidega saastumise oht suurem ja tungalteraalkaloidide väiksemat sisaldust on raskem saavutada, tuleks rukki jahvatusaadustele kehtestada konkreetne piirnorm, samas kui muude teraviljade jahvatusaadustele tuleks kehtestada madalam piirnorm. Muude teraviljade jahvatusaaduste puhul tuleks siiski kehtestada erinevad piirnormid sõltuvalt toodete tuhasisaldusest, et võtta arvesse asjaolu, et rohkem kliisid sisaldavate toodete (suurem tuhasisaldus) puhul on tungalteraalkaloidide sisaldus looduslikult suurem, kuna tungaltera sklerootsiumide tolmu adsorbeerub kliidele.
- (9) Kuna eeldatakse, et saavutatav saastatuse tase mõne jahvatusaaduse puhul jätkuvalt väheneb, on asjakohane sätestada, et keskpikas perspektiivis tuleks selliste toodete suhtes kohaldada rangemaid piirnorme. Selleks et komisjon saaks jälgida edusamme rangemate piirnormide kehtestamisel ja hinnata võimalikku sisalduse muutust, mida põhjustab põllumajandustavade ning kliima- ja keskkonnategurite muutumine, tuleks liikmesriikidelt ja huvitatud isikutelt nõuda vajalike andmete ja teabe esitamist.
- (10) Vaatamata heade tavade kasutamisele on nisugluteeni kui märgjahvatusprotsessi kõrvalsaaduse puhul täheldatud suuremat tungalteraalkaloidide sisaldust, kuna tootmisprotsessi tulemusel tungalteraalkaloidid kontsentreeruvad. Seepärast tuleks nisugluteenis kehtestada tungalteraalkaloidide kõrgem piirnorm.
- (11) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 396/2005 ⁽ⁱ⁾ I lisa tehtud muudatuste tõttu tuleks muuta määruse (EÜ) nr 1881/2006 lisa vastavat joonealust märkust.
- (12) Selleks et ettevõtjad saaksid valmistada käesoleva määrusega kehtestatud uute eeskirjade kohaldamiseks, on asjakohane näha ette mõistlik ajavahemik piirnormide kohaldamiseni ja üleminekuajaks toiduainete puhul, mis on seaduslikult turule lastud enne käesoleva määruse kohaldamise kuupäeva. Rukki puhul ei pruugi siiski olla võimalik saavutada tungaltera sklerootsiumidega saastatuse madalamat taset ning seepärast on asjakohane võimaldada pikem ajavahemik, et oleks võimalik heade põllumajandustavade rangem kohaldamine ning täiustatud sortimis- ja puhastusmeetodite kasutamine.
- (13) Seepärast tuleks määrust (EÜ) nr 1881/2006 vastavalt muuta.
- (14) Käesoleva määrusega ettenähtud meetmed on kooskõlas alalise taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee arvamusega,

⁽ⁱ⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta (EÜ) nr 396/2005 taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta (ELT L 70, 16.3.2005, lk 1).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EÜ) nr 1881/2006 muudetakse järgmiselt.

1) Artikli 9 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Liikmesriigid ja huvitatud isikud edastavad komisjonile 1. jaanuariks 2023 teostatud uuringute tulemused ja edusammud, mis on tehtud ennetusmeetmete rakendamisel selleks, et vältida tungaltera sklerootsiumidega ja tungalteraalkaloididega saastumist rukki ja rukki jahvatussaaduste puhul ning tungalteraalkaloididega saastumist odra-, nisu-, speltanisu ja kaeraterade jahvatussaaduste puhul.

Liikmesriigid ja huvitatud isikud esitavad EFSA andmebaasi korrapäraselt andmeid tungaltera sklerootsiumide ja tungalteraalkaloidide esinemise kohta rukkis ja rukki jahvatussaadustes ning tungalteraalkaloidide esinemise kohta odra-, nisu-, speltanisu ja kaeraterade jahvatussaadustes.“

2) Lisa muudetakse vastavalt käesoleva määruse lisale.

Artikkel 2

Lisas loetletud toiduained, mis on seaduslikult turule lastud enne 1. jaanuari 2022, võivad jääda turule kuni minimaalse säilimisaja või tarvitamise tähtaja lõpuni.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2022.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 24. august 2021

Komisjoni nimel
president
Ursula VON DER LEYEN

LISA

Määruse (EÜ) nr 1881/2006 lisa muudetakse järgmiselt.

- 1) 2. jaos asendatakse punkt „2.9 Tungaltera sklerootsiumid ja tungalteraalkaloidid“ järgmisega:

	Toode ⁽¹⁾	Piirnormid
„2.9	Tungaltera sklerootsiumid ja tungalteraalkaloidid	
2.9.1.	Tungaltera sklerootsiumid	
2.9.1.1.	Töötlemata teravili ⁽¹⁸⁾ , välja arvatud — mais, rukis ja riis	0,2 g/kg
2.9.1.2.	Töötlemata rukis ⁽¹⁸⁾	0,5 g/kg kuni 30.6.2024 0,2 g/kg alates 1.7.2024
2.9.2.	Tungalteraalkaloidid (*)	
2.9.2.1.	Odra, nisu, speltanisu ja kaera jahvatusaadused (tuhasisaldusega alla 900 mg / 100 g)	100 µg/kg 50 µg/kg alates 1.7.2024
2.9.2.2.	Odra, nisu, speltanisu ja kaera jahvatusaadused (tuhasisaldusega 900 mg / 100 g või rohkem) Lõpptarbija jaoks turule lastud odra-, nisu-, speltanisu ja kaeraterad	150 µg/kg
2.9.2.3.	Rukki jahvatusaadused Lõpptarbija jaoks turule lastud rukis	500 µg/kg kuni 30.6.2024 250 µg/kg alates 1.7.2024
2.9.2.4.	Nisugluteen	400 µg/kg
2.9.2.5.	Töödeldud teraviljapõhine imiku- ja väikelapselastele (29)	20 µg/kg

(*) Tungalteraalkaloidide piirnorm on järgmise 12 alkaloidi sisalduse alampiiride summa: ergokorniin/ergokorniniin; ergokristiin/ergokristiniin; ergokrüptiin/ergokrüptiniin (α- ja β-vorm); ergometriin/ergometriiniin; ergosiin/ergosiniin; ergotamiin/ergotamiiniin. Sisalduse alampiiride summa puhul on iga kvantifitseerimata epimeeri osaks määratud null.“

- 2) Joonealune märkus 1 asendatakse järgmisega:

„(1) Puu-, köögi- ja teraviljade puhul osutatakse vastavas kategoorias loetletud toiduainetele, nagu on määratletud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. veebruari 2005. aasta määruse (EÜ) nr 396/2005 (taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta) I lisas (ELT L 70, 16.3.2005, lk 1). Muu hulgas tähendab see, et tatart (*Fagopyrum* sp) loetakse teraviljaks ja tatratooted teraviljatoodeteks. Puuviljade suhtes kohaldatavad piirnormid ei kehti pähklipuu viljade suhtes.“

- 3) Joonealune märkus 18 asendatakse järgmisega:

„(18) Piirnormi kohaldatakse töötlemata teravilja suhtes, mis viiakse turule enne esmatöötlemist. Integreeritud tootmis- ja töötlemissüsteemides kohaldatakse piirnormi tootmisahela selles etapis, mis on enne esmatöötlemisetappi. Integreeritud tootmis- ja töötlemissüsteemid tähendavad süsteeme, mille raames kõik saabuvad partiid puhastatakse, sorteeritakse ja töödeldakse samas ettevõttes.“

Kuivatamist ja puhastamist, sealhulgas sorteerimist (vajaduse korral värvipõhine sorteerimine) ning küürimist ei loeta esmatöötlemiseks, kui täistera jääb terveks.

Küürimine on teravilja puhastamine tugeva harjamise või märgpuhastuse teel koos tolmu eemaldamisega (nt imiseade abil).

Teravilja küürimisel tungaltera sklerootsiumide esinemise korral peab teravili enne küürimist läbima puhastuse.“
